

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **I. P.** proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu,** Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vyslovenie povinnosti odporkyne konať a rozhodnúť o nároku na starobný dôchodok, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh **z a m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom, doručeným súdu 27. októbra 2010, sa navrhovateľ domáhal, aby súd odporkyňi uložil povinnosť konať a rozhodnúť o jeho nároku na starobný dôchodok, ktorý mu vznikol už pred pätnástimi rokmi. Namietol, že odporkyňa od neho vyžaduje predloženie výplatných pásov z obdobia zamestnania vo „F.“ a oznámiť rodné čísla osôb, ktoré uviedol ako svedkov jeho zamestnania, hoci k takému údaju nemá prístup. Poukázal na to, že jeho zamestnanie v K. trvá doposiaľ, nik mu nedal výpoveď a ani on nedal výpoveď.

Najvyšší súd uznesením sp.zn. 9Sžnč/9/2010 z 10. novembra 2010 navrhovateľa vyzval na doplnenie návrhu a uvedenie, zhodnotenia ktorých dôb zamestnania, u ktorých zamestnávateľov a odkedy - dokedy sa u odporkyne domáhal a aby predložil doklad o tom, že vyčerpал všetky prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Navrhovateľ doplnil návrh podaním, doručeným súdu 24. novembra 2010. Uviedol, že celá záležitosť sa začala ešte v Kanade, kde mu na konzuláte bolo oznámené, že z dôvodu neodpracovania aspoň 25 rokov nemá nárok na dôchodok. Súčasne uviedol, že v zozname zamestnávateľov žiada ešte doplniť doby:

- december 1950 až máj 1951 ako mládežnícku brigádu na S. V.;
- december 1953 až jún 1954 N.;
- 1954 až 1955 K. Ľ. ako závozník;
- júl-august 1954 a júl-august 1955 ako strojník mláčačky J. Ľ..

Navrhovateľ pripojil Ústavom pamäti národa potvrdenú fotokópiu posudku zamestnávateľa K., okresného priemyselného podniku B. z 1. júna 1970 číslo 2078/70-sekr., adresovaného KS ZNB, odboru vyšetrovania štb. D. B. k číslu VŠ-ČVS-I-173/70, podľa ktorého pracoval ako vedúci podnikovej chaty H. - Ľ. od 16.12.1965. Taktiež pripojil kópiu vyjadrenia odporkyne zo 16. decembra 2009 v spore, vedenom pred Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp.zn. 20Sd 211/2009-10 a rozhodnutie odporkyne číslo X.X. z 26.10.2010, ktorým podľa § 193 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. prerušila konanie o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok z dôvodu potreby zabezpečenia a predloženia vyhlásenia o dobách zamestnania od 15. decembra 1965 u zamestnávateľa K. prostredníctvom pobočky Sociálnej poisťovne.

Najvyšší súd uznesením sp.zn. 9Sžnč/9/2010 z 30. novembra 2010 vyzval odporkyňu na vyjadrenie k návrhu a predloženie príslušného spisu.

Odporkyňa sa k návrhu vyjadrila podaním zo 16. decembra 2010, doručeným súdu 21. decembra 2010. Uviedla, že navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku od 13. mája 2001 žiadosťou, spísanou 13. mája 2004. Odporkyňa žiadosť o starobný dôchodok zamietla rozhodnutím zo 4. júna 2004, ktoré bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. júna 2005, č.k. 24Sd 13/2004-38 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 13. júna 2006, sp.zn. 5So 130/2005, v zmysle ktorých bola povinná zistiť deň príchodu navrhovateľa na Slovensko a opätovne posúdiť jeho nárok na starobný dôchodok.

Odporkyňa listom z 9. mája 2007 navrhovateľovi oznámila, že z dôvodu nepreukázania skoršieho príchodu na územie Slovenskej republiky rozhodne o žiadosti

o starobný dôchodok od 1. januára 2003, t.j. od účinnosti Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Kanadou o sociálnom zabezpečení po doručení odpovede nositeľa poistenia v Kanade. Navrhovateľ na to odporkyňi oznámil, že kanadskému konzulárnemu úradu a cez neho príslušným miestam v Kanade zakázal poskytovať akékoľvek údaje o jeho príjmoch v Kanade. Nositeľ poistenia v Kanade dňa 8. novembra 2007 odporkyňi oznámil, že vzhľadom na žiadosť navrhovateľa o neposkytnutie informácií musí Sociálna poisťovňa kontaktovať priamo navrhovateľa. Napriek upozorneniu zo 14. apríla 2008, že v zmysle Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Kanadou o sociálnom zabezpečení sú nositelia poistenia navzájom povinní poskytovať si pomoc s cieľom určenia nároku na dávku a jej výšku, nositeľ poistenia v Kanade doteraz požadované údaje neposkytol. Keďže navrhovateľ v žiadosti o dôchodok uviedol, že sa od 17. decembra 1968 zdržiaval na území Kanady a zamestnanie na území Slovenskej republiky ukončil 11. decembra 1965, odporkyňa ho listom z 24. septembra 2007 vyzvala na preukázanie doby zamestnania od 12. decembra 1965 do 16. septembra 1968. Navrhovateľ odporkyňi neposkytol potrebnú súčinnosť. Odporkyňa rozhodnutím z 13. augusta 2009 znovu zamietla žiadosť navrhovateľa z dôvodu, že k 13. máju 2001 nebol zamestnaný 25 rokov, keď celkovo preukázal iba 8 rokov a 320 dní dôb zamestnania a náhradných dôb. Toto jej rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 20Sd/211/2009 z 20. apríla 2010 zrušené a vrátené na ďalšie konanie. Krajský súd v uvedenom rozsudku vyslovil názor, že je potrebné navrhovateľa predvolať a požiadať o predloženie dokladov o chýbajúcej dobe zamestnania, ktorú nepreukázal pri podaní žiadosti o starobný dôchodok.

Dňa 20. júla 2010 bola pobočkou Sociálnej poisťovne B. spísaná zápisnica, podľa ktorej navrhovateľ pripojil kópie dokladov z Ústavu pamäti národa, ktoré považoval za dôležité. Keďže tieto doklady nepreukazujú chýbajúcu dobu zamestnania, bol navrhovateľ na pobočke znovu vypočutý dňa 10. augusta 2010, pričom do zápisnice uviedol ako svedkov zomr. V. P., bývalého riaditeľa K. J. B. a G. a V.. Sociálna poisťovňa, ústredie listom z 19. októbra 2010 opätovne požiadala pobočku B. o doplnenie zisťovania a zabezpečenia a predloženie vyhlásenia navrhovateľa o dobách zamestnania a zárobku, potvrdené uvedenými svedkami. Vzhľadom na to, že navrhovateľ nepredložil doklady o chýbajúcej dobe zamestnania v K. s uvedením, dokedy tento pracovný pomer trval a nepredložil ani vyhlásenie o dobách zamestnania a zárobku za spornú dobu, potvrdené svedkami, odporkyňa rozhodnutím číslo X. z 26. októbra 2010 konanie o žiadosti o starobný dôchodok prerušila.

Navrhovateľ až v podaní, doručenom najvyššiemu súdu 24. novembra 2010, doplnil ďalšie doby zamestnania, a to:

- december 1950 až máj 1951 ako mládežnícku brigádu na S. V.;
  - december 1953 až jún 1954 N.;
  - 1954 až 1955 K. L. ako závozník;
  - júl-august 1954 a júl-august 1955 ako strojník mláčačky J. L..
- Odporkyňa ohľadom týchto dôb zamestnania musí vykonať dokazovania v súlade s § 195 a § 196 zákona č. 461/2003 Z.z. a následne rozhodne o nároku na starobný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby najvyšší súd návrh navrhovateľa zamietol ako nedôvodný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný podľa § 246 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal postup odporkyne v konaní o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok a dospel k záveru, že návrhu vyhovieť nemožno.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Podľa § 250t ods. 4 prvá a štvrtá veta OSP súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Navrhovateľ sa domáha, aby súd odporkyni uložil povinnosť rozhodnúť o priznaní starobného dôchodku.

Vzhľadom na dátum narodenia (X.) na nárok navrhovateľa na starobný dôchodok sa vzťahuje predovšetkým zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Podľa § 21 ods. 1 písm. e/ zákona občan má nárok na starobný dôchodok ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 60 rokov.

Podľa § 26 ods. 1 zákona občan má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek aspoň 65 rokov.

Pre priznanie starobného dôchodku je teda podstatné preukázanie doby zamestnania v rozsahu najmenej 25 rokov, resp. 10 rokov v prípade pomerného starobného dôchodku.

Podľa § 169a zákona doby zamestnania a náhradné doby v cudzine pred 1. májom 1990 sa hodnotia podľa predpisov platných pred týmto dňom; pritom sa nevyžaduje splnenie podmienky povolenia česko-slovenských štátnych orgánov na pobyt v cudzine.

Podľa § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov poistenec, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 (§ 273 ods. 2), má nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.

Dňom 1. januára 2003 nadobudla účinnosť Zmluva medzi Slovenskou republikou a Kanadou o sociálnom zabezpečení, zverejnená v Zbierke zákonov pod č. 657/2002 Z.z.. V zmysle článku 11 ods. 1 a 3 tejto zmluvy ak nemá osoba nárok na dávku preto, lebo nezískala potrebné doby poistenia podľa právnych predpisov jednej zmluvnej strany, nárok tejto osoby na dávku sa určí súčtom týchto dôb a kalendárnych rokov, ktoré sú dobou poistenia podľa Kanadského dôchodkového plánu, resp. doby poistenia podľa kanadského Zákona o zabezpečení v starobe, ktorá nie je dobou poistenia podľa Kanadského dôchodkového plánu.

V zmysle § 227 ods. 2 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec je povinný preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia.

Podľa § 196 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže ako dôkaz použiť výpoveď svedkov, ktorých pred výpoveďou poučí o ich povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamlčať a o právnych následkoch nepravdivej výpovede.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odporkyňa vo veci koná, doteraz však nedošlo k preukázaniu doby aspoň 25, resp. 10 rokov zamestnania (poistenia) v Slovenskej republike pre vznik nároku navrhovateľa na starobný dôchodok, keďže odporkyňa za preukázané považuje len 8 rokov a 320 dní zamestnania.

Pokiaľ navrhovateľ zakázal príslušným kanadským úradom poskytnúť potrebné údaje o dobách jeho poistenia podľa Kanadského dôchodkového plánu, resp. dobách poistenia podľa kanadského Zákona o zabezpečení v starobe, ktorá nie je dobou poistenia podľa Kanadského dôchodkového plánu, takým svojím konaním sám bráni odporkyňi zistiť riadne skutočný stav veci a rozhodnúť o jeho nároku na starobný dôchodok. Zo spisu odporkyne pritom vyplýva, že na potvrdenie potrebných údajov vyzvala kanadského nositeľa poistenia opakovane.

Na účely preukázania sporných dôb zamestnania je povinný poskytnúť riadnu súčinnosť aj navrhovateľ. Vzhľadom k tomu, že ním uvádzaní zamestnávateľa nepredložili Sociálnej poisťovni evidenčné listy o dobách zamestnania a navrhovateľ tvrdenú dobu zamestnania nemohol preukázať ani výplatnými páskami, odporkyňa v súlade so zákonom vyzvala navrhovateľa, aby uviedol potrebné údaje o svedkoch, ktorí by mu chýbajúce doby zamestnania mohli potvrdiť. Riadne uvedenie svedkov označením ich celého mena a adresy, je predovšetkým v záujme navrhovateľa a je nevyhnutné k tomu, aby tieto osoby na príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne mohli spolu s navrhovateľom podpísať tlačivo „Vyhlásenie o dobách zamestnania“ a uviedli v ňom aj svoje rodné číslo.

Navrhovateľ v doplnení návrhu na začatie konania, doručenom najvyššiemu súdu dňa 24. novembra 2010, uviedol nové, doteraz v správnom konaní neuplatňované doby zamestnania a zamestnávateľov. Vo vzťahu k týmto dobám preto najvyšší súd nemohol skonštatovať nečinnosť odporkyne. Z vyjadrenia odporkyne k návrhu pritom vyplýva, že ohľadom týchto dôb začala vykonávať dokazovanie.

Napriek tomu, že odporkyňa vydala rozhodnutie o prerušení konania, z jej administratívneho spisu vyplýva, že vo veci ďalej koná, vykonáva potrebné dokazovanie, ku ktorému je však potrebná najmä súčinnosť navrhovateľa.

Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd návrh navrhovateľa proti nečinnosti odporkyne nepovažoval za dôvodný a preto podľa § 250t ods. 4 vety štvrtej OSP návrh zamietol.

Navrhovateľovi súd náhradu trov konania nepriznal v súlade s § 250t ods. 5 OSP, lebo jeho návrhu nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková